

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Kamienica Polska

z dnia.....2019 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamienica Polska na lata 2019-2021

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamienica Polska na lata 2019 – 2021, został opracowany na podstawie art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz U. 2018r., poz. 998 z późn. zm.). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) Opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodzin,
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) Finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - b) koszty związane z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny;
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałej na terenie Gminy.

Głównym celem Programu jest wspieranie rodziny i rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne.

Ponadto należy dołączyć do tego katalogu zadania związane z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 04 listopada 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1860 z późn. zm.) nakładającej nowe zadania dla gminy.

PODSTAWY PRAWNE

Przy opracowywaniu Programu Wspierania Rodziny wzięto pod uwagę następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 z późn. zm.);

2)Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.);

3)Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);

4)Ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 506);

5)Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.);

6)Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 103 z późn. zm.);

7)Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860 z późn. zm.);

8)Ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.)

9)Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.)

10) Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.)

11) Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r., poz. 682 z późn. zm.),

12)Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),

13) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska w latach 2014-2020 wprowadzoną Uchwałą Nr 189/XXXII/2014 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 28 stycznia 2014 r.

III. DIAGNOZA

Gminę Kamienica Polska według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zamieszkuje ogółem 5 619 mieszkańców.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w gminie Kamienica Polska

wiek	0-17 lat	18-60 lat	Powyżej 60 lat	Ogółem
kobiety				
mężczyźni				

Tabela 2.

IV. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Kamienica Polska.

S - MOCNE STRONY	W – SŁABE STRONY
- Obowiązujące akty prawne, programy oraz strategie. - Zwiększenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za wspieranie rodzin z dziećmi.	- Niekorzystne prognozy demograficzne. - Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej. - Niewystarczająca liczba specjalistów pracy z rodziną. - Problemy ekonomiczne rodzin.

<ul style="list-style-type: none"> - Zatrudnianie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. - Dobra współpraca z instytucjami: służbą zdrowia, policją, placówkami oświatowymi, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. - Oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy (Poradnia Uzależnień i Współzależnień, Grupa Wsparcia AA dla osób uzależnionych i współzależnionych, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny. - Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym. - Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niechęć do podjęcia zatrudnienia i jego utrzymania przez klientów pomocy społecznej. - Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. - Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje. - Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewycięzaniu sytuacji kryzysowych. - Brak zainteresowania osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej. - Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją. - Brak lokali chronionych/mieszkań socjalnych.
O - SZANSE	T - ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Aktywność samorządu gminy w osiąganiu standardów ustalonych zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. - Stworzenie spójnego systemu wspierania rodziny. - Aktywizacja rodzin dająca szansę na usamodzielnienie się i wyjścia z trudnej sytuacji. - Ograniczenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej. - Możliwość dalszego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Kamienicy Polskiej. - Dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami. - Podejmowanie działań zmierzających do podniesienia świadomości społeczności lokalnej o prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. - Wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. - Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych. - Wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia. - Pozyskanie rodzin do pełnienia funkcji rodzin wspierających. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wielopokoleniowość rodzin korzystających z pomocy. - Niechęć do współpracy (brak zgody na Asystenta Rodziny). - Niskie kompetencje opiekuńczo – wychowawcze. - Występowanie zjawisk patologicznych takich jak: agresja, przemoc w rodzinie, uzależnienia od alkoholu - Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży. - Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych. - Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje. - Brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez nie wolnego czasu. - Brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych i ryzykownych. - Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, roszczeniowość postaw. - Wypalenie zawodowe pracowników.

- Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny.
- Rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi.	

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS Kamienica Polska oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata, a tym samym utworzyć spójny międzyinstytucjonalny system wsparcia rodziny.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są przede wszystkim rodziny z terenu Gminy Kamienica Polska, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w szczególności zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nie odwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

CEL GŁÓWNY

Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1)Diagnoza środowiska rodzinnego:

- a) rozpoznawanie sytuacji rodzin w Gminie;
- b) analiza i przyczyny kryzysu problemów w rodzinie;

2)Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- a) zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia;
- b) realizacja „Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- c) pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów „Stypendia szkolne”, „Wyprawka szkolna”;
- d) organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- e) realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny);

3)Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwie funkcje opiekuńczo – wychowawcze:

a) pomoc w dostępie rodzinom przeżywających trudności do konsultacji specjalistycznych: – Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni Terapeutycznej, Poradni Uzależnień i Współzależnień od Alkoholu itp.,

b) wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”;

c) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej;

d) zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;

e) monitorowanie sytuacji rodzin z problemem bezradności opiekuńczo – wychowawczych po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny;

f) rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin;

4)Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej:

a) współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;

b) udział w spotkaniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej;

c) interdyscyplinarne działania zapobiegające umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, w tym pomoc: socjalna, poradnictwo prawne, rodzinne, itp.;

d) zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

5)Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

a) współpraca z przedstawicielami poszczególnych instytucji poprzez monitorowanie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych;

b) doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, warsztatach oraz konferencjach;

c) profilaktyka i edukacja rodzin;

6) Pomoc w formie rodzin wspierających:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobie z najbliższego otoczenia rodziny i dziecka. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy;

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy polskiej we współpracy z następującymi instytucjami:

a) Urząd Gminy;

b) Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola);

c) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;

d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

e) Policja;

f) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;

g) Powiatowy Urząd Pracy;

h) Sąd i Kuratorzy Sądowi;

i) Placówki Służby Zdrowia;

j) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

- a) Środki własne Gminy Kamienica Polska;
- b) Środki pozyskane z budżetu Państwa;

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamienica Polska na lata 2019 - 2021 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i innych podmiotów zajmujących się pracą na rzecz rodziny. Program stanowi dokument określający cele i zadania, tak więc wymaga oceny i weryfikacji efektywności realizacji poszczególnych zadań. Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizie informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu lub w razie potrzeby podjęcie działań korygujących. Obszarem monitorowania Programu będą wyznaczone zadania zgodnie z wyznaczonymi celami szczegółowymi. Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w corocznym sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

XI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

Ponadto sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich Wojewodzie.